

Кафедра управління та адміністрування

Схвалено:

На засіданні кафедри управління та
адміністрування

Протокол № 9 від 18 червня 2024 р.

Завідувач
кафедри

Юлія Малащенко

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ »

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Розробники силябусу навчальної дисципліни:

Болгар Тетяна Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування

Викладач:

Болгар Тетяна Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування

Силябус розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування
Протокол № 9 від «18» червня 2024р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Міжнародні фінанси
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год Лекції: 28 Практичні заняття: 28 Самостійна робота студентів: 64
Терміни вивчення дисципліни	6 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Болгар Тетяна Миколаївна	
Науковий ступінь	доктор економічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри управління та адміністрування
Контактна інформація викладача:	
E-mail	bolgar@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380986328925
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

3. Анотація курсу

Дисципліна «Міжнародні фінанси» передбачає оволодіння знаннями та практичними навичками щодо функціонування міжнародної фінансової системи, механізмів руху міжнародних фінансових потоків, валютних відносин, діяльності міжнародних фінансових ринків та інститутів, а також особливостей фінансових відносин між державами, транснаціональними корпораціями й міжнародними організаціями.

Метою вивчення дисципліни «Міжнародні фінанси» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок у сфері міжнародних фінансових відносин, валютно-фінансових операцій, управління валютними та фінансовими ризиками, аналізу міжнародних фінансових ринків і механізмів їх регулювання, що дає змогу ефективно приймати управлінські рішення в умовах глобалізації світової економіки.

Предметом дисципліни «Міжнародні фінанси» є економічні відносини, що виникають у процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів на міжнародному рівні, а також валютні, кредитні та інвестиційні відносини між суб'єктами світового господарства.

Пререквізити:

Для успішного засвоєння курсу необхідні знання з дисциплін «Міжнародна економіка», «Фінанси, гроші та кредит», «Банківська система», «Економічна теорія»

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для успішного опанування таких дисциплін професійного циклу, як Фінансовий аналіз, «Фінансовий ринок» та інших.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
	ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
Спеціальні компетентності	СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
	СК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
Результати навчання	ПР 9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
	ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

5. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Змістовий модуль I. Сутність міжнародних фінансів

Тема 1. Поняття та функції міжнародних фінансів

1. Визначення міжнародних фінансів як економічної категорії
2. Основні функції: регулювальна, контрольна, стимулююча
3. Міжнародні фінанси у глобальній економіці
4. Взаємозв'язок міжнародних і національних фінансів

Тема 2. Валютні відносини та їх організаційні форми

1. Валютні відносини як ключовий елемент міжнародних фінансів
2. Форми організації валютних відносин: міждержавні, міжбанківські, транснаціональні
3. Валютна політика держави та її вплив на валютні відносини

Тема 3. Валюта, валютний курс та валютні операції

1. Поняття валюти та її функції
2. Види валютних курсів: фіксований, плаваючий, гібридний
3. Основні види валютних операцій: купівля-продаж, обмін, трансфер
4. Фактори формування валютного курсу

Тема 4. Валютний ринок: поняття, функції, види та учасники

1. Поняття валютного ринку
2. Функції валютного ринку: обмінна, регулювальна, інформаційна
3. Види валютного ринку: міжбанківський, міжнародний, внутрішній
4. Основні учасники: державні органи, банки, корпорації

Змістовий модуль II. Інститути та операції світового фінансового ринку

Тема 5. Форми міжнародних розрахунків

1. Поняття міжнародних розрахунків
2. Форми розрахунків: готівкові, безготівкові, документообігові
3. Основні платіжні інструменти: акредитиви, чеки, електронні платежі
4. Вибір форми розрахунку залежно від типу операції

Тема 6. Міжнародний кредит як економічна категорія

1. Сутність міжнародного кредиту
2. Форми міжнародного кредитування: міжурядові, комерційні, банківські
3. Вплив міжнародного кредиту на фінансову стабільність держави

4. Ризики та прибутковість міжнародного кредитування

Тема 7. Баланси міжнародних розрахунків

1. Поняття платіжного балансу
2. Основні рахунки: поточний, капітальний, фінансовий
3. Методи складання і аналізу балансу
4. Взаємозв'язок балансу з валютним курсом та економічною політикою

Тема 8. Міжнародні валютно-кредитні організації

1. Поняття та роль міжнародних фінансових організацій
2. Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, ЄБРР
3. Регулятивна і кредитна функції МФО
4. Вплив організацій на фінансову стабільність країн

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу (год)		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Тема 1.	2	2	8
Тема 2.	4	4	8
Тема 3.	4	4	8
Тема 4.	4	3	8
Підсумковий модульний контроль		1	
Модуль 2			
Тема 5.	4	2	8
Тема 6	4	4	8
Тема 7	4	4	8
Тема 8.	2	3	8
Підсумковий модульний контроль		1	
Всього годин:	28	28	64

6. Методи навчання та система оцінювання

Лекційні та практичні заняття проводяться в аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom із поєднанням різних форм і методів навчання.

Проблемно-орієнтовані лекції: кожна лекція розпочинається з постановки актуальної проблеми у сфері міжнародних фінансів (функціонування валютних ринків, міжнародних фінансових інститутів, руху капіталу), аналіз якої здійснюється протягом заняття з використанням теоретичних підходів і практичних прикладів.

Практичні заняття: студенти працюють індивідуально або в малих групах над аналізом міжнародних фінансових процесів, розрахунком валютних курсів, платіжного балансу, показників зовнішньоекономічної діяльності, а також розв'язують ситуаційні та розрахункові задачі.

Робота з інформаційними джерелами: студенти опрацьовують основну та додаткову навчальну літературу, міжнародні фінансові угоди, нормативно-правові акти, статистичні та аналітичні матеріали міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світового банку, ЄБРР), періодичні видання та професійні Інтернет-ресурси.

Самостійне опрацювання тем: передбачає вивчення окремих тем і додаткових аспектів міжнародних фінансів, винесених на самостійну роботу відповідно до навчальної програми.

Підготовка до контрольних заходів: систематична підготовка до всіх форм поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи, залік або екзамен.

Науково-дослідна робота (за бажанням): участь у роботі студентських наукових гуртків, підготовка доповідей для науково-практичних конференцій, написання тез або наукових статей з проблематики міжнародних фінансів.

Таблиця розподілу балів (Екзамен)

Тема/завдання	Робота на практ./семінар. занятті	Самостійна робота	Іспит	Всього
Модуль I				
Тема 1.	3	2		5
Тема 2.	4	2		6
Тема 3.	4	3		7
Тема 4	4	3		7
Модульна контрольна робота	5			5
Разом за I модуль	20	10		30
Модуль II				
Тема 5.	4	2		6
Тема 6	4	4		8
Тема 7	3	2		5
Тема 8	4	2		6
Модульна контрольна робота	5			5
Разом за II модуль	20	10		30
Екзамен			40	60
Загальна кількість балів				100

До екзамену допускаються студенти, які виконали усі види робіт, передбачені навчальним планом. Підсумкова оцінка з дисципліни складається з двох складових: стартової (заходи поточного контролю, максимум 60 балів) та екзаменаційної (завдання на іспиті, максимум 40 балів).

Система оцінювання та вимоги.

Система оцінювання для такої дисципліни побудована так, щоб максимально заохочувати активну роботу студентів протягом усього курсу. Вона повинна об'єктивно відображати як теоретичні знання студента, так і, що найважливіше, його практичні навички.

Робота на практичних заняттях оцінюється за активністю, правильністю виконання завдань та здатністю пояснити свої дії.

Самостійна робота включає опрацювання додаткових матеріалів та виконання невеликих домашніх завдань.

Модульна контрольна робота складається з теоретичного тесту та практичного завдання.

Іспит передбачає відповіді на теоретичні питання (у вигляді тестових завдань) та розв'язання комплексної практичної задачі

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу:

Відвідування: Обов'язковим є відвідування практичних занять, оскільки на них формуються ключові навички. Пропуски відпрацьовуються в індивідуальному порядку.

Дедлайни: Роботи, здані після встановленого терміну без поважної причини, оцінюються зі зниженням балу (мінус 20% за кожен тиждень прострочення).

Академічна доброчесність: Очікується, що всі роботи будуть виконані самостійно. Копіювання коду без розуміння його роботи та посилання на джерело розцінюється як плагіат і призводить до анулювання роботи.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Батракова Т. І. Міжнародні фінанси : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 169 с. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25217/1/0060730.pdf>
2. Дяконова І. І. Міжнародні фінанси : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 548 с
3. Міжнародні фінанси : термінологічний українсько-англійський словник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньо-професійної програми "Фінанси і кредит" та спеціальності "Економіка" освітньо-професійної програми "Міжнародна економіка" / уклад.: А. В. Череп, А. П. Кущик, О. П. Сарнацький. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 216 с.
4. Міжнародна фінансова система : підручник / Н.В. Касьянова, В.М. Кочетков та ін. //За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Кочеткова. Київ : Видавництво Ліра-к, 2023. 270 с.
5. Міжнародні фінанси та фінансовий менеджмент : методичні рекомендації до практичних завдань і самостійної роботи студентів спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини" першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. В. Лебідь. – Харків :

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 48 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24889>.

6. Рощина Н. В., Шевчук О. А., Кустарьова К. М. Дослідження міжнародного фінансового ринку в умовах діджиталізації: нові можливості. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 18. С. 44–50.

7. Світова фінансова система: навч. посіб. / уклад.: О.М. Грубляк, Е.О. Юрій. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 217 с.

8. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Ішук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi70/0050889.pdf>

9. Business Dictionary [Electronic sources]. – Access mode : <http://www.businessdictionary.com/definition>.

10. Data and Statistics about the U.S. [Electronic sources]. – Access mode : <https://www.usa.gov/statistics>.

11. Digital economy and society statistics – households and individuals [Electronic sources]. – Access mode : https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Digital_economy_and_society_statistics_-_households_and_individuals.

12. Sidenko, S. "International financial centers in the global economy." Economics & Education, ISMA University, 2021, 06(04): 37-46.

13. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 26 листопада 1996 р. (згідно з Постановою Верховної Ради України від 30 жовтня 1996 р. № 475/96-ВР). URL: <https://ips.ligazakon.net>.

15. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи : постанова Правління Національного банку України від 17.09.2015 № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0091500-21>.

16. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

17. Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: постанова Правління Національного банку України від 23.10.2013 № 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-24>.

18. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. 37 Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : закон України від 05.04.2001 р. № 2346- III .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

19. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 15-93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.

20. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakonukrani-pro-tsnn-paperi-ta-fondoviy-rinok>.

Додаткова:

1. Ачкасова С. А. Вибір альтернатив забезпечення ефективності організації валютних операцій в банку. Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. - Одеса : ОНЕУ, 2023. – С. 255-257. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29711>.

2. Банківська система: підручник /за ред. М. Крупки. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
3. Герасимчук В. Г. Міжнародна економіка : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, вид-во «Політехніка», 2024. 533 с.
4. Іщук Л. Сучасні технології та діджиталізація у контексті розвитку міжнародних фінансів. Економічний форум. 2022. 1(3). С. 162-171.
5. Латковський П.П. Ефективність платіжних систем як запорука стабільного функціонування фінансової системи. Наше право. 2023. № 3. С. 151-156.
6. Сорока Б. Р. Цифрова парадигма функціонування глобального фінансового ринку. Причорноморські економічні студії. 2023. Випуск 79. С. 196–200.
7. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. Міністерство закордонних справ України. 2023. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobotnictvoukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami>
8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.
<http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/4936/1/2024-Finansy.-Stiyka-A.YA.-2024.pdf>
9. Чугунов І. Фінанси Міжнародного валютного фонду. Zovnishnja torgivlja: ekonomika, finansy, pravo. Serija. Ekonomichni nauky. 2022. № 2. С. 77-95.
10. 360 Degrees of Financial Literacy [Electronic sources]. – Access mode : <http://www.360financialliteracy.org>.
11. Leon Petrażycki. Law, Emotions, Society. (Oleksandr Merezhko. Petrażycki's Theoretical Contributions to International Law.). 2022. С. 209-229.
12. Portal Site of Official Statistics of Japan. [Electronic sources]. – Access mode : <https://www.stat.go.jp/english/> 19. Financial Literacy for Everyone: Practical Money Skills – [Electronic sources]. – Access mode : <http://www.practicalmoneyskills.com>.

Інформаційні ресурси:

1. Державна програма розвитку Національної депозитарної системи України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2004 № 1707. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Державний комітет фінансового моніторингу України. Офіційний сайт. URL: <http://www.sdfm.gov.ua>.
4. Європейський банк реконструкції і розвитку. Офіційний сайт. URL: <http://www.ebrd.com>.
5. Європейський інвестиційний банк. Офіційний сайт. URL: <http://www.eib.org>.
6. Європейський центральний банк. Офіційний сайт. URL: <http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>.
7. Міжнародна фінансова корпорація. Офіційний сайт. URL: <http://www.ifc.org>.
8. Міжнародний валютний фонд. Офіційний сайт. URL: <http://www.imf.org>.
9. Міністерства фінансів України. Офіційний сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
10. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Державного комітету статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
13. Світовий банк. Офіційний сайт. URL: <http://www.worldbank.org>.